

3.2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

De paragraaf biedt op hoofdlijnen inzicht in het risicoprofiel van de gemeente en de mogelijkheden om tegenvallers op te vangen (weerstandscapaciteit). Het beleidskader is de nota Reserve- en risicobeleid Aalsmeer 2015, die vastgesteld is op 28 mei 2015. Met de B&W besluitvorming over de Lentenota 2018 is besloten dit beleidskader in 2019 te herijken.

Het besluit Begroting en Verantwoording (BBV, artikel 11) definieert het weerstandsvermogen als de relatie tussen de capaciteit om tegenvallers op te vangen (weerstandscapaciteit) en de materiële risico's waarvoor geen specifieke voorzieningen zijn getroffen.

Voor de beoordeling van het weerstandsvermogen en de benodigde weerstandscapaciteit van de gemeente wordt de weerstandscapaciteit afgezet tegen de impact van de risico's: Dit is de weerstandsratio: Beschikbare weerstandscapaciteit / Impact risico's.

De provincie of het Rijk legt de gemeenten geen norm op hoe hoog de weerstandsratio zou moeten zijn. Hierin heeft elke gemeente keuzevrijheid. De gemeente Aalsmeer gebruikt hiervoor het kader zoals beschreven in de nota Reserve- en risicobeleid, hierin is de volgende schaalverdeling van de te hanteren ratio opgenomen:

Ratio	Oordeel
> 2.0	Uitstekend
> 1.4 - < 2.0	Ruim voldoende
> 1.0 - < 1.4	Voldoende
> 0.8 - < 1.0	Matig
> 0.6 - < 0.8	Onvoldoende
< 0.6	Ruim onvoldoende

Bij de nota Reserve- en risicobeleid Aalsmeer 2015 is door de raad ingestemd met het hanteren van een minimumratio gelijk aan 1, met een streefwaarde gelijk aan 1,5. Hierdoor is in ieder geval het weerstandsvermogen groot genoeg om de relevante risico's incidenteel op te vangen. Zodat er tijd is om voor het opvangen van eventuele structurele effecten maatregelen te treffen.

Opgemerkt wordt dat er een samenhang is tussen risico's en beheermaatregelen. Met gedegen beheermaatregelen worden de mogelijke risico's ingeperkt. Risico's en beheermaatregelen moeten in onderlinge samenhang worden gezien. Dit gebeurt in Aalsmeer met de volgende pijlers:

- Een goed functionerende (meerjarige) planning en control-cyclus;
- Een adequaat activabeleid met daarin duurzame instandhouding van gemeentelijke bezittingen;
- Een betrouwbare bedrijfsvoering;
- Een gedegen risicobeleid.

Risicobeleid

De risico's van de gemeente Aalsmeer zijn onderverdeeld in:

- 2.1 Normale bedrijfsrisico's
- 2.2 Bouw/project gerelateerde risico's
- 2.3 Overige risico's

De risico's genoemd onder 2.2 en 2.3 zijn gekwantificeerd en gewaardeerd. De waardering is bepaald door vervolgens het door het product van kans maal gevolg te nemen. Daar waar wordt afgeweken van deze methode wordt dit beargumenteerd.

De waardering van de kans is bepaald aan de hand van de verwachte frequentie dat het risico zich voordoet. In de onderstaande tabel is de kansverdeling vermeld.

Verwachte frequentie dat het risico zich voordoet:	Kans
Risico doet zich minder dan 1 maal per 10 jaar voor	1
Risico doet zich 1 maal per 5-10 jaar voor	2
Risico doet zich 1 maal per 2-5 jaar voor	3
Risico doet zich 1 maal per 1-2 jaar voor	4
Risico doet zich 1 maal per jaar voor	5

Als een risico zich voordoet, dan heeft dat ook financiële gevolgen. De hoogte van het financiële gevolg is niet altijd vooraf te bepalen. Wel is er per risico een inschatting gemaakt van het maximale financiële gevolg. Voor de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit is rekening gehouden met dit maximum. Per risico is het verwachte bedrag op de volgende wijze ingedeeld in gevolgklassen.

Van €	Tot €	Gevolgklasse
0	99.999	1
100.000	249.999	2
250.000	499.999	3
500.000	2.499.999	4
2.500.000	99.999.999	5

De genoemde risicobuffers bij de afzonderlijke posten zijn het gevolg van de waardering van het product van kans en gevolg.

De risicobuffer voor de normale bedrijfsrisico's wordt op een andere wijze berekend.

Normale bedrijfsrisico's

Met het gemeentelijke takenpakket is een begroting gemoeid met een uitgavenniveau van in 2019 € 100 miljoen op begrotingsbasis. Dit takenpakket is zeer divers en de mate van beïnvloedbaarheid, c.q. de inhoudelijke en financiële beleidsruimte voor het gemeentebestuur verschilt per onderdeel. Uiteraard zijn aan de uitvoering van dit takenpakket risico's verbonden, maar in samenhang met de andere genoemde pijlers van duurzaam financieel beleid zijn deze risico's voor het bestaande takenpakket beheersbaar en goed te managen.

Hieronder een opsomming van de normale risico's:

Garantstellingen

De gemeente Aalsmeer staat bij de BNG garant voor hypothecaire leningen van woningbouwverenigingen. In totaal betreft het een bedrag van ruim € 21 miljoen. Het gaat hier om oude regelingen op grond waarvan de gemeente borg staat voor leningen van de woningbouwcorporatie van vóór 1995.

Voor GPA staat de gemeente Aalsmeer garant tot een bedrag van maximaal € 50 miljoen.

Met ingang van 1 juli 2015 is voor FC Aalsmeer een de borgstelling verleend van € 175.000 voor de investering in een kantine, met een looptijd van 10 jaar.

Bouwleges

De inkomsten uit bouwleges worden bepaald door de bouwactiviteiten binnen de gemeente. De vastgoedsector trekt de laatste jaren sterk aan. De geraamde inkomsten voor bouwleges zijn gebaseerd op de meerjarige planning van bouwactiviteiten. De realisatie kan van de planning afwijken zodat de inkomsten in een jaar afwijken van de begrote inkomsten, zowel in positieve als negatieve zin.

Bestemmingsplan- en handhavingsprocedures

De kans is altijd aanwezig dat de gemeente aangesproken wordt in het kader van bestemmingsplan- en handhavingsprocedures en dergelijke, na afsluiting van een grondexploitatie of project. De gemeente krijgt te maken met bezwaren, rechtsprocedures en schade aansprakelijkstelling.

Onderwijswetgeving

De gemeente is op grond van de onderwijswetgeving (art. 92 lid 1b Wpo) gehouden aanvragen met betrekking tot constructiefouten te beoordelen en na goedkeuring te vergoeden. Aanvragen voor vergoeding constructiefouten blijven te allen tijde mogelijk.

Economische ontwikkeling

De gemeentebegroting is afhankelijk van economische ontwikkelingen. Een verandering in economische ontwikkeling heeft via de uitkering uit het gemeentefonds, belastinginkomsten van bedrijven, inkomsten bouwleges, netto-inkomsten of verliezen uit bouwgrondexploitaties en dividendinkomsten een effect op de begroting van Aalsmeer.

Open einde regelingen

Onder de gemeentelijke taken valt een aantal regelingen met een open einde. Dat betekent dat de gemeente verplicht is om in middelen te voorzien als mensen hier wettelijk recht op hebben, ook al staan hier beperkte inkomsten tegenover. In de begroting wordt jaarlijks een inschatting gemaakt van de benodigde middelen.

Gemeentefonds

Met een omvang van afgerond € 33 miljoen is de uitkering gemeentefonds verreweg het belangrijkste structurele algemene dekkingsmiddel van de gemeente. De hoogte en ontwikkeling van het uitkering gemeentefonds wordt bepaald via de ontwikkelingen van de Rijksbegroting (samen trap op trap af) en is voor gemeenten niet beïnvloedbaar. Daarnaast is in de bestaande meerjarenramingen van het Rijk een oplopende "opschalingskorting" tot en met 2025 opgenomen. Dit is een efficiency korting die op voorhand het gemeentefonds kort door voordelen die gemeenten door schaalvergroting zouden kunnen verkrijgen. Naast de omvang van het gemeentefonds is ook de verdeling van belang. Periodiek worden delen van het Gemeentefonds herijkt. Daarnaast loopt er op dit moment een studie naar een fundamentele herziening van

de huidige systematiek van de financiële verhoudingen. Daarbij komen tal van zaken aan de orde, waarvan de impact ongewis is.

Dividenden

Er worden diverse dividend uitkeringen ontvangen. Het merendeel is afkomstig van Eneco en Stedin. In de paragraaf Verbonden Partijen zijn de ontwikkelingen opgenomen die van invloed zijn op de ontwikkeling van de dividenduitkering van Eneco.

Vennootschapsbelasting gemeenten

Op basis van de verrichte analyse is het standpunt ingenomen dat geen sprake is van vennootschapsbelastingplichtige activiteiten over het boekjaar 2016. Om de risico's te beheren is afstemming gezocht met de belastingdienst over het cluster "grondbedrijf" inclusief de grondbeheercomplex Greenpark Aalsmeer. Actualisering van reeds bestaande en nieuwe bouwgrondexploitaties met een hoger opbrengstpotentieel hebben een directe invloed op een eventuele VPB last.

Definitieve berekeningen van verschuldigde VPB bedragen voor 2017 en verdere jaren zijn in te schatten na afstemming met de belastingdienst.

De landelijke discussie over reclame-inkomsten en de ontvangsten van afvalstromen loopt nog steeds, wij nemen echter het standpunt in dat hier geen sprake is van een vennootschapsbelastingplichtige activiteit.

Aanbesteding hulpmiddelen Maatwerkvoorzieningen (Wmo)

Vanaf april 2019 gaan nieuwe contracten in voor hulpmiddelen (rolstoelen, scootmobielen, tilliften enz.). Het aanbestedingstraject hiervoor is in gang gezet en de gunning is gepland in de 2e helft van 2018. Bij de vorige aanbesteding zijn aanbieders in financiële problemen gekomen door lage inschrijvingen om marktaandeel te verkrijgen. Het is te verwachten dat aanbieders hierop anticiperen en met een hogere prijsstelling komen.

Uitbreiding taken RMC/Leerplicht

In 2018 zijn de taken van het RMC uitgebreid met de volgende doelgroepen en taken:

- Jongeren in een kwetsbare positie (uit het Praktijkonderwijs, speciaal Onderwijs en MBO2).
- Begeleiden van oud VSV-ers (jongeren die al eerder uitgevallen zijn, nog een keer benaderen).
- Nieuwe VSV-effectrapportage.

Tegelijkertijd is voor Aalsmeer en Amstelveen de Sluitende aanpak jongeren vastgesteld, waar de RMC samen met andere partners (m.n. het Werkplein) deel van uitmaakt. De Sluitende aanpak heeft als doel: geen enkele jongere thuis op de bank.

Voor de leerplicht is er administratieve ondersteuning voor 24 uur per week beschikbaar gesteld voor 2018 en 2019. Dit wordt begin 2019 geëvalueerd.

Landelijke herverdeling van rijksuitkering Onderwijs Achterstanden Beleid

Voorschoolse educatie (VE) is een wettelijke taak van de gemeente binnen het Gemeentelijk Onderwijs Achterstanden Beleid (GOAB). De huidige rijksuitkering GOAB 2018 bedraagt € 180.000. In 2019 wijzigen de Rijksmiddelen GOAB. Medio 2018 worden de nieuwe budgetten bekend. De scenario's van herverdeling variëren waarbij de uitkering voor Aalsmeer kan liggen tussen van € 64.000 en € 481.000. De herverdeling wordt gefaseerd ingevoerd in de periode 2019-2021. Bij een afname van het budget tot € 64.000 en handhaving van het huidige aantal kindplaatsen VE leidt dit tot een begrotingstekort van maximaal € 116.000 in 2019.

De afgelopen periode zijn op ambtelijk niveau en door de wethouders Onderwijs gesprekken gevoerd met het VNG en het ministerie van Onderwijs over de negatieve gevolgen voor het beleid in geval van een korting van de middelen GOAB.

In het nieuwe budget GOAB is ook een nieuwe taak opgenomen: uitbreiding van Voorschoolse educatie van 10 naar 16 uur VE in 2020. Uitbreiding van het aantal uren VE vraagt voorbereidingen in 2019 t.a.v. huisvesting, bedrijfsvoering en scholing van personeel in de VE-kinderopvang. Het Rijk vraagt de gemeenten hierin te investeren vanuit de middelen GOAB 2019.

Peuterarrangementen

In het kader van bestuurlijke afspraken tussen het Rijk en de VNG ontvangt de gemeente een decentrale uitkering 'voorschoolse voorzieningen'. Deze decentralisatie uitkering (DU) is bestemd voor het vergroten van de deelname van peuters (2,5 – 4 jaar) aan een voorschoolse voorziening wanneer de ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag. In 2018 is het aanbod voor deze doelgroep – de Peuterarrangementen- in Aalsmeer uitgebreid. Vanwege nieuwe landelijke cijfers over het non-bereik van peuters is er een risico dat voorgenomen toename van het landelijk budget 2019-2021 wordt gekort of bevroren op het peil 2018. De beoogde uitbreiding 2019 is in 2018 in Aalsmeer al versneld ingevoerd met het aangaan van verplichtingen.

Humanitas thuisadministratie

Medio 2017 is een subsidie van € 20.000 toegekend aan Humanitas Thuisadministratie voor het aanstellen van een betaalde coördinator voor de periode januari 2018-juli 2019. In de loop van 2019 vindt een evaluatie plaats.

Leges reisdocumenten en rijbewijzen

Vanaf 2019 loopt het aantal te verstrekken reisdocumenten drastisch terug. Dit wordt veroorzaakt doordat de maximale geldigheidsduur van reisdocumenten per 2014 van 5 naar 10 jaar is gegaan. Vanaf 2024 wordt weer een toename van het aantal verstrekkingen verwacht.

Voor rijbewijzen valt voor 2019 een lichte toename van het aantal te verstrekken documenten te zien.

Overige ontwikkelingen burgerzaken

Het juist vaststellen van de identiteit is een belangrijke taak die vanuit de centrale overheid aan Burgerzaken is toebedeeld en waar steeds meer de nadruk op komt te liggen. Een andere wettelijke taak is het voorkomen en opsporen van adresfraude. Door op deze taken sterk in te zetten wordt (identiteit) fraude en verstrekking van een foutieve digitale identiteit zoveel mogelijk voorkomen en/of bestreden.

Door invoering van de Registratie Eerste Verblijf Adres (REVA) en door de economische groei in de MRA regio is sprake van een sterke toename van het aantal (her)vestigingen vanuit het buitenland. Dit heeft tot gevolg dat ook het aantal identiteitsvaststellingen en adresonderzoeken in front- en backoffice stijgt. Het verstrekken van producten zoals reisdocumenten, uittreksels, Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) en op termijn ook van rijbewijzen neemt drastisch af. Door deze ontwikkelingen verandert vanaf 2019 de corebusiness van Burgerzaken. De dienstverlening vanuit de klassieke frontoffice en de daarbij horende dekking door leges gaat sterk teruglopen. De backoffice daarentegen krijgt naar verwachting een forse extra workload krijgen. De ontwikkelingen op dit terrein en de te nemen -organisatorische- stappen worden nauwlettend gevolgd.

Prestatiegericht financieren Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZKG)

Sinds 2013 is de gemeente verplicht een aantal uitvoeringstaken op het gebied van de wet Milieubeheer uit te laten voeren door de Omgevingsdienst. De Omgevingsdienst (Omgevingsdienst Noordzeekanaal gebied) is een Gemeenschappelijke Regeling. Jaarlijks wordt een dienstverleningsovereenkomst (DVO) met de ODNZKG afgesloten. De ODNZKG bereidt een nieuwe wijze van financiering van haar taken voor (prestatiegericht financieren). De jaren 2017 en 2018 worden daarbij gebruikt om de nieuwe financieringsystematiek te valideren.

Kapitaallasten Fort Kudelstaart

Op 25 juni 2015 heeft de raad ingestemd met de aankoop en restauratie van het Fort Kudelstaart, totaal een bedrag van € 910.000, waar de provincie Noord-Holland een bedrag van € 255.000 aan bijdraagt.

Het college hanteert als uitgangspunt dat er een structureel dekkende exploitatie moet zijn. Voor de opstartfase kan dit niet volledig haalbaar zijn, omdat de kosten voor de baat uit kunnen gaan.

BTW

Het recht op vooraftrek van BTW die aan gemeente in rekening is gebracht over de kosten die toerekenbaar zijn aan het ter beschikking stellen van sportaccommodaties vervalt ingaande 2019. De rijksoverheid zal gemeenten voor dit nadeel compenseren via de nieuwe specifieke-uitkering Sport. Gemeenten zullen om in aanmerking te kunnen komen vóór 1 december 2018 een aanvraag moeten indienen waarbij zij alle BTW belaste kosten in kaart brengen. De kosten die voor compensatie in aanmerking komen betreffen uitsluitend kosten die vanaf 1 januari 2019 gemaakt zijn. Of dit voldoende is en voor welke projecten Aalsmeer een beroep moet gaan doen op deze compensatie is nog onduidelijk.

In de gevallen dat de gemeente gebouwen en accommodaties BTW belast verhuurt is BTW op verbouwingkosten terug te vorderen. Voorwaarde hierbij is dat de verhuur gedurende een periode van 10 jaar voor 90% belast plaatsvindt. Indien deze BTW belaste verhuur in de werkelijkheid minder mogelijk blijkt, bestaat er een risico dat eerder teruggevorderde BTW moet worden terugbetaald.

Op dit moment doet de belastingdienst navraag bij de ESA over hun BTW positie in relatie tot de gemeente. De uitkomsten hiervan zijn nog niet bekend. Mocht de uitkomst zodanig zijn dat correctie moet plaatsvinden dan kan dit financiële effecten hebben.

Wet meldplicht datalekken

Per 1 januari 2016 is de meldplicht datalekken in werking getreden. De meldplicht datalekken vormt een nieuw onderdeel in de Wet Bescherming Persoonsgegevens (Wbp). Bedrijven en overheden zijn hierdoor verplicht om een datalek te melden bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) en mogelijk bij alle getroffen individuen. Vanaf de inwerkingtreding van de meldplicht datalekken heeft de toezichthouder, de Autoriteit Persoonsgegevens (AP), ook de mogelijkheid om boetes op te leggen tot maximaal € 820.000 per overtreding.

Vanaf 25 mei 2018 treedt de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) ofwel de Europese privacy verordening in werking. Vanaf dat moment worden de privacyregels verder aangescherpt en kan de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) zelfs boetes tot een maximum van € 20 miljoen opleggen in geval van overtreding van de regels met betrekking tot de omgang met persoonsgegevens.

Benodigde risicobuffer normale bedrijfsrisico's

Er is geen objectieve maatstaf voor het bepalen van de omvang van een incidentele buffer voor de structurele bedrijfsrisico's. Conform de nota Reserve- en Risicobeleid Aalsmeer 2015 wordt rekening gehouden met een risicobuffer van 5% van het uitgaven totaal van de gemeente ter dekking van de structurele bedrijfsrisico's afdoende, overeenkomend met € 5 miljoen (5% van € 100 miljoen).

Door inzet van deze buffer kan een eventueel structureel optredend risico geleidelijk worden ingepast in de begroting.

Bouw- / projectgerelateerde risico's

Aanbestedingsrisico's

Het onderhoud van de openbare ruimte wordt vanaf 2020 anders georganiseerd, de werkzaamheden worden in percelen door middel van aanbestedingen op de markt gezet. Door de aantrekkende economie en het gebrek aan vakmensen bij de aannemers zien we dat de marktsituatie wijzigt en dat prijzen zich naar boven ontwikkelen. Dit kan tot gevolg hebben dat de prijzen zich zo ontwikkelen dat ze meer stijgen dan onze eigen aannames over de prijsindexatie.

Voor de berekening van de omvang van het weerstandsvermogen hanteren we voor het totaal van de aanbestedingsrisico's een stelpost van € 1 miljoen.

Uitvoeringsprogramma's Aalsmeer

Projecten kunnen niet tot uitvoering komen of forse vertraging oplopen door externe factoren. Hieronder verstaan wij bijvoorbeeld inspraak op projecten waardoor deze gewijzigd moeten worden, afhankelijkheid van de bereidheid van kabel- en leidingbedrijven om hun medewerking vlot te verlenen en het moeilijk kunnen aantrekken van externe deskundige medewerkers die schaarser worden door het aantrekken van de economie. Daarnaast kan de gemeente op onverwachte plaatsen vervuilde grond aantreffen waar in een project geen rekening mee gehouden is. In combinatie met striktere Milieuwetgeving kan een project vertraging oplopen of afgeblazen worden. De financiële gevolgen en sturingsmogelijkheden om dit binnen het krediet op te vangen zullen van project tot project verschillen. Voor de bepaling van het weerstandsvermogen is dit risico niet afzonderlijk financieel ingeschat.

Nota wegen en reserve onderhoud/instandhouding buitenruimte

Besluitvorming over de nota wegen moet nog plaatsvinden. In de voorbereiding is gebleken het wegennet Aalsmeer niet voldoet aan het vastgestelde kwaliteitsniveau B. Er is vanaf 2016 een start gemaakt om achterstanden op groot onderhoud in te halen. De besluitvorming over de nota wegen zal duidelijkheid moeten geven wat er nodig is om ook na 2019 de achterstanden groot onderhoud en reconstructies aan wegen verder weg te kunnen werken en op termijn weer op kwaliteitsniveau B te komen. In de Nota wegen zal inzicht en onderbouwing worden gegeven aan de investeringsbehoefte op langere termijn in relatie tot onze reserve buitenruimte en de jaarlijkse voeding hiervan. Voor de bepaling van het weerstandsvermogen is dit risico niet afzonderlijk financieel ingeschat.

Grote projecten en grondexploitaties

Voor de dekking van de bekende risico's in de huidige gemeentelijke exploitaties is een voorziening opgenomen. De getroffen voorziening voor grondexploitaties en bouwprojecten bedraagt per 1-1-2018 € 12,98 miljoen (NB de voorziening voor grondexploitaties en bouwgrondprojecten wordt conform voorschriften in mindering gebracht op de post onderhanden werken op de balans). Ook voor projecten faciliterend grondbeleid is een voorziening aanwezig. Deze bedraagt per 1-1-2018 € 1,51 miljoen. Beide voorzieningen betreffen (deelgebieden binnen) het project De Tuinen van Aalsmeer.

De getroffen voorzieningen zijn voor de berekende verliezen. De hoogte van dit risico en de beheersing hiervan is een belangrijk speerpunt. Door het opstellen van scenario's wordt inzichtelijk gemaakt tussen welke bandbreedtes het resultaat zich kan bewegen en kan mede op basis hiervan besluitvorming plaatsvinden over de te nemen beheermaatregelen en wanneer deze genomen kunnen worden.

Hierna worden de meest omvangrijke grondexploitaties van de gemeente apart toegelicht.

Green Park Aalsmeer (Bedrijventerrein)

Project Bedrijventerrein Green Park Aalsmeer omvat de ontwikkeling van een nieuw bedrijventerrein langs de nieuwe provinciale weg N201. Voor deze gebiedsontwikkeling is een samenwerkingsverband gesloten met de gemeente Uithoorn, waarbij beide partijen voor 50% risico dragen. Voor de uitvoering van de realisatie van het bedrijventerrein is Green Park Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV (GPAG BV) opgericht, waarvan beide gemeenten de aandeelhouders zijn.

Tot en met 2017 was de hoogte van de Voorziening Garantstelling Green Park Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV gebaseerd op de jaarlijkse actualisering van de grondexploitatie van GPAG BV en bijbehorende risicoanalyse. Deze risico analyse wordt opgesteld op basis van de "Monte Carlo" methode, behorende bij 85% zekerheid. Bij de concept grondexploitatie 2018 is ook het resultaat van de risico analyse positief. Op basis van de blijvende positieve eindwaarde van het project is er geen afzonderlijke voorziening voor GPAG BV meer opgenomen en hoeft er geen bedrag voor dit risico meer te worden opgenomen in de paragraaf weerstandsv Vermogen en risicobeheersing.

De Tuinen van Aalsmeer (Woningbouw)

In maart 2018 is de grondexploitatie 2018 opgesteld. Dit betreft zowel de ontwikkelingen op basis van actief als facilitair grondbeleid. Het resultaat van de actieve grondexploitatie is (op Netto contante waarde per 1 januari 2018) vastgesteld op negatief € 12,98 miljoen en vertegenwoordigt de totale huidige omvang van de voorziening grondexploitaties. Het resultaat voor het facilitaire deel is € 1,51 miljoen negatief op basis van eindwaarde.

Conform de gedragslijn bij GPAG BV is bij de grondexploitatie 2018 van De tuinen van Aalsmeer een risicoanalyse op basis van de "Monte Carlo" methode gemaakt, behorende bij 85% zekerheid. De uitkomst hiervan is dat met 85% waarschijnlijkheid het resultaat ligt tussen circa € 15,18 miljoen negatief en circa € 13,5 miljoen negatief.

Naast de verplichte voorziening voor tekorten in grondexploitaties, die jaarlijks bij de jaarrekening wordt herzien, achten wij een extra risicobuffer noodzakelijk gezien de financiële omvang van dit project. De onderbouwing van de hoogte van deze extra buffer is gelijk aan het verschil tussen de uitkomst van risicoanalyse van de Monte Carlo methode behorende bij 85% zekerheid (€ 15,18 mln.) en de verplichte voorziening (€ 14,49 mln, zowel actief als facilitair) en bedraagt € 0,7 miljoen.

	Kans	Gevolg-klasse	Weerstandscapaciteit
Programmabegroting 2018	1	4	1350.000
Jaarrekening 2017	1	4	694.000
Programmabegroting 2019	1	4	694.000

In het raadsbesluit van 31 mei 2018 is afgesproken op korte termijn met de raad in gesprek te gaan over de consequenties van de prijsontwikkeling voor het woonprogramma in Aalsmeer van onder meer "de Tuinen van Aalsmeer"

Bovenwijkse voorzieningen

De nota Kostenverhaal Bovenwijkse voorzieningen Aalsmeer 2015 is de basis voor de bepaling van de bijdrage projecten aan bovenwijkse voorzieningen. Op dit moment zijn er 5 voorzieningen die (ten dele) als bovenwijks kunnen worden aangemerkt: de reconstructie N231-zuid (inclusief de aansluitende wegen), de

aanleg van de Burgemeester Hoffscholteweg, de aanleg van de rotonde bij de kruising Aalsmeerderweg-Molenvlietweg, de herinrichting van de Burgemeester Kasteleinweg en de reconstructie Machineweg.

Periodiek moet bepaald worden of de kostenraming voor de bovenwijkse voorzieningen en de daadwerkelijke uitgaven nog in de pas lopen met de ramingen van de inkomsten en de daadwerkelijke inkomsten. Van drie van de 5 projecten is duidelijk dat de uitvoeringskosten gaan tegenvallen. Indien de kosten niet verhaald kunnen worden is de gemeente risicodragend, bij de Lentenota is een herziening van de nota Kostenverhaal Bovenwijkse voorzieningen aangekondigd voor 2019.

N231-zuid

De herinrichting van de provinciale weg N231 tussen Vrouwenakker en de kruising met Burgemeester Kasteleinweg (N231 zuid) was reeds opgenomen in het AVVP 2010. In 2015 heeft de provincie Noord-Holland ambtelijk een voorstel bij de partijen in de omgeving neergelegd voor de herinrichting van de N231 zuid. Naar aanleiding van nieuwe inzichten over de ruimtelijke ontwikkelingen in Kudelstaart en de verbetering van het openbaar vervoer van en naar Kudelstaart zijn aanvullende maatregelen onderzocht. In hoofdlijnen zijn de maatregelen het verdubbelen van de rijstroken van 2x naar 2x2 rijstroken tussen kruisingen met de Bachlaan en de Hoofdweg, zodat het verkeer nu en in de toekomst goed kan doorstromen.

De uitvoering van het project ligt volledig bij de Provincie Noord-Holland. De gemeenten Aalsmeer, Uithoorn en de Vervoerregio Amsterdam leveren een financiële bijdrage. De verwachting is dat de bijdrage van Aalsmeer hoger wordt dan is ingeschat.

Burgemeester Hoffscholteweg

De kosten voor de aanpak van de Burgemeester Hoffscholteweg vallen hoger uit. In de Lentenota is hiervoor € 1 mln beschikbaar gekomen, het restant van de extra kosten moet gevonden worden uit de bij de Lentenota aangekondigde bijgestelde nota Kostenverhaal Bovenwijkse voorzieningen.

Burgemeester Kasteleinweg

Ook is bekend dat de herinrichting van de Burgemeester Kasteleinweg duurder uitvalt dan gepland. In 2016 is het ontwerp van de herinrichting van de Burgemeester Kasteleinweg in Aalsmeer vastgesteld en heeft de raad een krediet van € 5,1 miljoen ter beschikking gesteld voor de realisatie. In de samenwerkingsovereenkomst met alle betrokken partijen (Provincie, Haarlemmermeer, Uithoorn en Vervoerregio) is afgesproken dat de Provincie de herinrichting over het gehele tracé in de drie gemeenten realiseert. Het project is echter vertraagd, doordat er in het gehele tracé een lichte verontreiniging (PFOS) is aangetroffen en doordat de kosten hoger blijken dan geraamd in 2016. Naast prijsstijgingen in de GWW-sector wordt deze prijsstijging in belangrijke mate veroorzaakt door de werkzaamheden aan kabels en leidingen van nutsbedrijven. De partners in het project dragen ieder een deel van het tekort. Bestuurlijke afstemming met de partners over de verdeling van het tekort dient nog plaats te vinden.

Voor de bepaling van de weerstandscapaciteit van de gemeente gaan we uit van een stelpost voor het risico dat niet de volledige kosten verhaald kunnen worden van € 1 miljoen.

Overige risico's

Regionaal ingekochte specialistische jeugdhulp 2018

Per 1 januari 2018 wordt gewerkt met de nieuwe regionale inkoopstelsel specialistische jeugdhulp. Daarbij wordt uitgegaan van een segment B (specialistische jeugdhulp: vaste tarieven) en een segment C (hoogspecialistische jeugdhulp: all-inn tarieven per instelling). Het achterliggende idee is dat alles wat nodig

is op het gebied van jeugdhulp binnen het vastgestelde tarief gebeurt. Voor aanbieders betekent het dat ze gemiddeld genomen uitkomen met de tarieven.

Uit de conversie (overgang cliënten, die vanuit 2017 zijn overgegaan naar de nieuwe systematiek) en gegevens van de aanbieders lopende het jaar blijkt dat deze nieuwe systematiek vooralsnog grote nadelige financiële gevolgen laat zien voor Aalsmeer. In overleg met de regiogemeenten en aanbieders wordt verder gezocht naar verklaringen en worden maatregelen ingezet om de stijgende tekorten voor 2018 en later zoveel mogelijk te beperken. Tot minimaal 2020 zijn wij gebonden aan de regionale contracten en de regionale inkoopwijze. Lopende 2018 en 2019 zullen wij ons alvast oriënteren op mogelijke alternatieven.

Wij schatten dit risico voor de bepaling van onze weerstandscapaciteit in op € 1,5 miljoen. Deze inschatting is gebaseerd op de overschrijding 2018 bij ongewijzigd beleid.

Eigen bijdrage Wmo-voorzieningen

In het regeerakkoord is een wijziging van de berekening van de eigen bijdrage voor Wmo-voorzieningen opgenomen. Het voornemen is om vanaf 1 januari 2019 de inkomensafhankelijke eigen bijdrage te vervangen door een vast tarief van € 17,50 per periode. De verwachting is dat door de introductie van dit vaste tarief er 10% meer aanvragen worden ingediend (met name voor Hulp bij Huishouden) met een stijging van kosten tot gevolg. Daarnaast dalen onze inkomsten uit de eigen bijdrage voor deze voorzieningen, naar verwachting met € 220.000. In de meerjarenraming Aalsmeer is geen rekening gehouden met een volumestijging binnen het sociaal domein.

Voor bovenstaande ontwikkeling is voor de bepaling van onze weerstandscapaciteit € 0,2 miljoen meegenomen.

Baggerdepot

De werkzaamheden en de inkomsten/uitgaven van het baggerdepot zijn afhankelijk van de externe partijen Hoogheemraadschap Rijnland AGV en Waternet. Voorheen was het de gemeente die baggerde binnen haar gemeentegrenzen. Nu is zij afhankelijk van de aanvoer van bagger via deze externe partijen die hun eigen planning bepalen. Dit heeft effect op de bedrijfsvoering van het baggerdepot.

Omgevingswet

De invoering en de implementatie van de Omgevingswet betreft een omvangrijk en complex proces dat vele jaren in beslag zal nemen. De ontwikkelingsrichting van de regelgeving en het gedachtegoed zoals de Omgevingswet die voorstaat is helder. De wet vervangt circa 26 sectorale wetten en ongeveer 120 bestaande maatregelen van bestuur in de sfeer van wonen en bouwen. Doelstelling van deze wet is om het eenvoudiger te maken voor initiatiefnemers in ruimtelijke ontwikkelingen en tevens sneller en met minder kosten tot een vergunning te kunnen komen. Voor de interne organisatie betekent dit een omwenteling in de manier van werken. Inmiddels is een transitieteam ingericht om de implementatie van deze wet in de organisatie tot stand te brengen.

Onderhoudsplan begraafplaats

Tot 2017 werden de ontvangen afkoopsommen voor het onderhoud van begraafplaatsen en verlenging van het grafrecht in de exploitatie verantwoord. Om in toekomstige onderhoudskosten te kunnen voorzien, zijn in de jaarrekening 2017 twee voorzieningen gevormd: afkoop onderhoud begraafplaats en uitgifte graven. Deze voorzieningen zijn opgebouwd uit ontvangen afkoopsommen vanuit contracten met een ingangsdatum vanaf 2017 (omvang van € 62.000 respectievelijk € 191.000). Momenteel wordt een onderhoudsplan voor het toekomstig onderhoud opgesteld en zal, mede op basis van het gewenste onderhoudsniveau van de begraafplaats, de benodigde omvang van de voorzieningen blijken. Het is

aannemelijk dat de voorziening moet worden aangevuld, ook al omdat de gevolgen van contracten van vóór 2017 een plek in het onderhoudsplan moeten krijgen.

Digitale transformatie

Het Rijk stuurt aan op volledige digitalisering van de dienstverlening. In 2010 hebben de gezamenlijke overheden een visie vastgesteld met ambities waaraan de dienstverlening in 2020 moet voldoen.

Ook van de overheid wordt verwacht dat zij producten en diensten van uitstekende kwaliteit, met minder mensen en middelen levert, waarover ook verantwoording wordt afgelegd. Daarbij verwacht de inwoner een gebruiksvriendelijkheid, snelheid en transparantie gelijk aan commerciële organisaties. Dit betekent dat de organisatie en de werkwijze, wil de gemeente de mogelijkheden benutten, zich aanpast aan het digitale tijdperk.

In de raadsbrief van 27 februari 2018 'Voortgang en vooruitblik digitalisering' hebben we beschreven hoe wij de digitale transformatie aan willen pakken en hebben we een eerste inschatting gemaakt van de hiermee gemoeide bedragen. Er wordt gewerkt aan een nadere onderbouwing met te maken keuzes en mogelijke dekkingsmogelijkheden.

Apparaatskorting Rijk

Buiten het weergegeven meerjarenbeeld valt de oplopende apparaatskorting die het Rijk gemeenten vanaf 2023 oplegt. Voor Aalsmeer moet in de jaren 2023 tot 2025 rekening gehouden worden met een nog niet zichtbaar structureel nadeel oplopend naar € 500.000 in 2025.

Vervallen risico's t.o.v. de jaarrekening 2017

De volgende risico's zijn ten opzichte van de paragraaf weerstandsvermogen in de jaarrekening 2017 komen te vervallen:

Risico	Reden
De oude veiling	Met de opening in september 2018 start een nieuwe fase in de exploitaties. Vanaf 2018 zal moeten blijken of de vooraf ingeschatte exploitatie voor alle partijen haalbaar is. Dit vatten we onder normale bedrijfsvoeringsrisico's en wordt niet meer afzonderlijk opgenomen.
Wachtgelden oud bestuurders	Risico had betrekking op het recht op wachtgeld oud-bestuurders. Voor de bestuurswisseling 2018 is een voorziening opgenomen.

Resumé risicoprofiel

Het risicoprofiel voor de incidentele risico's van de gemeente Aalsmeer is inzichtelijk gemaakt met behulp van een risicokaart. In deze risicokaart staat het aantal incidentele risico's vermeld per kans/gevolgklasse. Basis hiervoor zijn de risico's die hiervoor zijn genoemd. Het risico van. De structurele risico's zijn niet opgenomen in de risicokaart:

Risicokaart	Kans		
	2	4	5
2		1	1
4	1	1	
5		1	

In geld ziet het risicoprofiel er in zijn totaliteit als volgt uit:

Risico's	Risicoprofiel * € 1.000
Incidentele risico's	
Aanbestedingsrisico's	1.000
Grote projecten	1.694
Overige risico's	1.700
	4.394
Normale bedrijfsrisico's	4.100
Benodigde weerstandscapaciteit	8.494

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit van de gemeente omvat de structurele en incidentele mogelijkheden om tegenvallers op te vangen. De incidentele weerstandscapaciteit voor eenmalige tegenvallers of omfaseringen in uitgaven aan te brengen bestaat uit:

- algemene reserves,
- niet gerealiseerde boekwinsten en stille reserves.

De structurele weerstandscapaciteit voor structurele tegenvallers bestaat uit:

- bezuiniging/ombuigingsmaatregelen en structurele ruimte begroting,
- onbenutte belastingcapaciteit.

Hierna wordt eerst de structurele weerstandscapaciteit behandeld en vervolgens de incidentele weerstandscapaciteit.

Structurele weerstandscapaciteit: ombuigingen en onbenutte belastingcapaciteit

Door de wettelijke verplichting om een sluitende meerjarenbegroting te hebben kunnen alleen bezuinigingen en de inzet van de onbenutte belastingcapaciteit als de twee mogelijkheden van de structurele weerstandscapaciteit worden gezien.

De weerstandscapaciteit van ombuigingen laat zich niet eenduidig kwantificeren. Er is sprake van meer en minder beïnvloedbare uitgaven in de structurele begroting. In theorie kan er weerstandscapaciteit zijn als er binnen de begroting ruimte beschikbaar is. In Aalsmeer is deze ruimte beperkt tot de post "onvoorziene uitgaven" van € 1 per inwoner. Extra ruimte binnen de begroting moet primair worden gevonden door het afstoten van taken die niet tot de primaire verantwoordelijkheid van de gemeente behoren dan wel het versoberen van de uitvoering van wettelijke taken. In de begroting 2019 is de post onvoorzien € 31.400.

Voor de zogenaamde onbenutte belastingcapaciteit is wel een algemeen gangbare kwantificering beschikbaar. Deze onbenutte capaciteit wordt bepaald door de actuele OZB opbrengsten van een gemeente te vergelijken met de opbrengst op basis van 120% van de gemiddeld in Nederland geïnde OZB (het zogenaamd "redelijk peil").

Gemeenten die in financiële problemen zijn gekomen en een beroep willen doen op ondersteuning via Artikel 12 Financiële Verhoudingswet zijn verplicht om hun OZB "op redelijk peil" vast te stellen. Voor de gemeente Aalsmeer bedraagt de onbenutte belastingcapaciteit ongeveer € 1,4 miljoen.

Belastingen en heffingen kunnen niet onbeperkt verhoogd worden. Burgers hebben de mogelijkheid om via de rechter te laten bepalen of een tarief billijk is. Binnen grenzen heeft de gemeente de mogelijkheid om nieuwe belastingen in te voeren, zoals bijvoorbeeld parkeerbelasting. Voor de vaststelling van de weerstandscapaciteit wordt geen rekening gehouden met nieuwe belastingen en heffingen of verhogingen daarvan. In de paragraaf lokale heffingen, van begroting en jaarrekening, wordt het beleid over de tarieven onderbouwd.

Incidentele weerstandscapaciteit: algemene reserves en stille reserves/niet gerealiseerde boekwinst

Met het oog op een (mogelijke) bijdrage aan de incidentele weerstandscapaciteit komen in deze paragraaf uitsluitend de reserves met een bufferfunctie aan de orde.

Vanuit de bufferfunctie kunnen worden onderscheiden de algemene reserve, de algemene vrije reserve en stille reserves/niet gerealiseerde boekwinsten.

Op grond van de jaarrekening 2017 en rekening houdend met de actuele meerjarige prognose heeft de algemene reserve een volume van € 18 miljoen.

De algemene vrije reserve wordt ook betrokken bij de incidentele weerstandscapaciteit. De actuele meerjarige prognose laat een stand zien van circa € 2 miljoen.

Stille reserves zijn bezittingen waarvan de verkoopopbrengst hoger is dan in de jaarrekening opgenomen. Dit kan een hogere waardering van een aandelen portefeuille zijn die pas tot uitdrukking komt bij afstoten van de aandelen portefeuille of gronden en gebouwen die lager gewaardeerd zijn dan hun marktwaarde. Een voorwaarde hierbij is wel dat er sprake moet zijn van daadwerkelijke verkoopbare activa. Tot slot kan er sprake zijn van niet gerealiseerde boekwinsten. In de begroting 2019 worden de stille reserves Aalsmeer ingeschat op pm en tellen deze niet meer mee in de berekening van de weerstandsratio.

Weerstandsratio

De weerstandsratio geeft de mate aan waarin Aalsmeer in staat is tegenvallers op te vangen. Dit komt neer op een confrontatie van risicoprofiel en beschikbare weerstandscapaciteit. Voor beoordeling van het weerstandsvermogen en de benodigde weerstandscapaciteit van de gemeente wordt de incidentele weerstandscapaciteit afgezet tegen de impact van de risico's.

De weerstandsratio in de begroting 2019 kan als volgt worden gepresenteerd:

	Bedragen x € 1.000
Algemene reserves	20.300
Stille reserves en niet gerealiseerde boekwinsten	0
Beschikbare weerstandscapaciteit	20.300
Benodigde weerstandscapaciteit o.b.v. kansberekening voor incidentele tegenvallers	4.390
Benodigde weerstandscapaciteit voor structurele tegenvallers	4.100
Benodigde weerstandscapaciteit	8.490
Weerstandsratio	2,4

De weerstandsratio voldoet ruimschoots aan het door de raad vastgestelde kader. Ten opzichte van de jaarrekening is de weerstandsratio gedaald. Dit is het gevolg van het meenemen van een inschatting voor de regionale jeugdhulp en voor de eigen bijdrage WMO in de bepaling van de weerstandscapaciteit.

Kengetallen

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeente (BBV) stelt verplicht dat kengetallen opgenomen worden voor: de netto schuldquote, de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, de solvabiliteitsratio, de structurele exploitatieruimte, de grondexploitatie en de belastingcapaciteit. De kengetallen maken het de leden van de gemeenteraad gemakkelijker om inzicht te krijgen in de financiële positie van hun gemeente.

De berekeningswijze hoeft niet te worden opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. In de Staatscourant staat een gedetailleerde berekening van de kengetallen weergegeven voor zowel de begroting als de rekening. Tevens staat in de bijlage een voorgeschreven format voor het weergeven van deze kengetallen in de begroting en rekening.

Netto schuldquote & netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

Omdat bij leningen er onzekerheid kan bestaan of ze allemaal terug worden betaald wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen, zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en ook wat dat betekent voor de schuldenlast

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De wijze van berekening is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen.

Solvabiliteit

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin Aalsmeer in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen: het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal.

Grondexploitatie

Het financiële kengetal “grondexploitatie” geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde) is ten opzichte van de jaarlijkse baten. Een norm bepalen voor dit kengetal is lastig. De boekwaarde zegt namelijk niets over de relatie tussen de vraag en aanbod van woningbouw dan wel m2-bedrijventerrein. Het is van wezenlijk belang wat de verwachte vraag is. Dit vergt meer onderzoek dan naar voren komt uit dit kengetal.

De boekwaarde van de gronden geeft wel weer of een gemeente veel middelen heeft gestopt in haar grondexploitaties. Dit geld dient namelijk nog terugverdiend te worden.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten.

Belastingcapaciteit (lokale lasten)

Dit kengetal geeft inzicht hoe de belastingdruk van de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Het Coelo publiceert ieder jaar de totale woonlasten in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde waarde in de gemeente.

Dit levert voor Aalsmeer de volgende waarden op:

Kengetallen in percentages	Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Referentie voldoende
Netto schuldquote	28	30	30	<100%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	26	28	29	
Solvabiliteitsrisico	53	54	50	<100%
Structurele exploitatieruimte	5	1	0,4	>0,6%
Grondexploitatie	16	13	15	
Belastingcapaciteit	108	102	118	

3.3. Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Met de investering in de openbare buitenruimte wordt een optimale leefomgeving ingericht met als doel de basisfuncties wonen, werken, verkeer en recreatie te waarborgen voor nu en in de toekomst. Van belang is daarbij dat beschikbare middelen optimaal worden ingezet voor de duurzame instandhouding (onderhoud en vervanging) van deze kapitaalgoederen. Daarnaast moet voortdurend rekening worden gehouden met het veranderen van functies in de openbare buitenruimte en de veranderende eisen die aan de openbare buitenruimte worden gesteld.

Om continuïteit te bieden aan de cyclische vernieuwing van de buitenruimte wordt jaarlijks een Uitvoeringsprogramma Buitenruimte Aalsmeer vastgesteld. Dit vormt een belangrijk onderdeel in het behoud van de Aalsmeerse kapitaalgoederen. De vakdisciplines stellen ieder voor zich prioriteiten aan noodzakelijke (renovatie)werken en stemmen dit onderling op elkaar af zodat evenwichtig wordt omgegaan met de beschikbare middelen.

In deze paragraaf onderhoud kapitaalgoederen wordt van de belangrijkste duurzame kapitaalgoederen een beschrijving gegeven en wordt het beleidskader aangegeven, voorafgegaan door een totaaloverzicht van de hiervoor beschikbare middelen.

Beleidskader en kwaliteit

Het dagelijks onderhoud in de openbare buitenruimte en de daarbij behorende middelen zijn afgestemd op een beheerniveau B van de CROW-werkwijze. Een uitzondering is gemaakt voor de Parken, Recreatiegebieden en Winkelcentra. Deze worden op A niveau onderhouden. Dit is benoemd in het 'Beeldkwaliteitsplan Beheer en Onderhoud gemeente Aalsmeer' (2015) en de bijbehorende beeldcatalogus. De catalogus bevat foto's van diverse objecten en die maken daarmee inzichtelijk welke kwaliteit op welke locatie wordt nagestreefd.

Dit beeld laat zich als volgt samenvatten:

Scenario 2: 'Ambitie'							
	Winkelcentrum	Woonwijk	Hoofdinfrastuctuur	Park	Recreatiegebied	Bedrijventerrein	Buitengebied
Groen	A	B	B	A	A	B	B
Verharding	A	B	B	A	A	B	B
Reiniging	A	B	B	A	A	B	B
Meubilair	A	B	B	A	A	B	B
Civiele kunstwerken	A	B	B	A	A	B	B

Totaaloverzicht van kosten ten behoeve van bestaande kapitaalgoederen

Op de programma's treft u de totaal te verantwoorden budgetten per programma aan. In onderstaande tabel wordt een dwarsdoorsnede van de programma's gepresenteerd voor zover het de kapitaalgoederen betreft.

In de tabel zijn voor de kapitaalgoederen afzonderlijk zowel de kosten van jaarlijks onderhoud als van groot onderhoud opgenomen. Onderdeel van deze uitgaven zijn de uitgaven zoals vastgesteld in het Uitvoeringsprogramma werken buitenruimte Aalsmeer 2018-2019 (juli 2018). De kosten van projecten die betrekking hebben op de vervanging van duurzame kapitaalgoederen zijn niet in deze paragraaf opgenomen. Deze worden geactiveerd en afgeschreven conform regelgeving.

bedrag x € 1.000

Omschrijving kapitaalgoederen	2019	2020	2021	2022
Wegen	2.519	1.107	1.107	1.106
Civieltechnische kunstwerken	1.336			
Riolering	1.501	2.414	2.414	2.414
Water	556	216	216	216
Openbaar groen	2.078	1.707	1.707	1.706
Openbare verlichting	430	153	153	153
Speelplaatsen	698	229	229	229
Gebouwen & binnensportaccommodaties	533	533	533	533
Beeldende kunstwerken	11	11	11	11
Totaal onderhoud kapitaalgoederen	9.662	6.369	6.369	6.369

Op elk van de vakspecialistische onderdelen volgt onderstaand een korte toelichting.

Wegen en civieltechnische kunstwerken

Beleidskader

Het vigerend beleidskader is het *beheerplan voor Wegen (2012)* het *Beheerplan voor civieltechnische kunstwerken (2012)* en het *Uitvoeringsprogramma Buitenruimte Aalsmeer 2018-2019 (2018)*.

Het planmatig onderhoud krijgt vorm met behulp van het wegenbeheersysteem in combinatie met visuele inspectie. Dit wordt vastgelegd in een jaarlijks geactualiseerd Uitvoeringsprogramma, als onderdeel van het Uitvoeringsprogramma Buitenruimte Aalsmeer.

Aandachtspunt bij het onderhoud van de wegen is het borgen van structurele budgetten voor vervangingen rekening houdend met integraliteit en bereikbaarheid. Door middel van een analyse van een uitgevoerde weginspectie wordt medio 2018 de investeringsbehoefte van het wegennet voor de komende periode in beeld gebracht en onderbouwd met kengetallen. Dit resulteert in 2018/2019 in een Nota Wegen waarin de investeringsbehoefte voor de komende vijf jaar is vastgelegd. Naast een 5 jaren planning wordt ook een doorkijk gegeven van de investeringsbehoefte voor de komende decennia.

Soort kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen bestaan uit wegen, voetpaden, fietspaden, trottoirs, parkeervakken en overige verharding in de openbare ruimte.

In het Beheerplan Civieltechnische Kunstwerken zijn de kapitaalgoederen bruggen, duikers, steigers, geluidsschermen, kademuren en beschoeiingen opgenomen.

Kademuren en beschoeiingen vallen onder de noemer Water.

Riolering

Beleidskader

De gemeente Aalsmeer is volgens de wet Milieubeheer verplicht een Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) te hebben, waarin wordt aangegeven hoe de gemeente invulling geeft aan haar zorgplichten voor de rioleringszorg. In het najaar van 2014 is een nieuw GRP 2015-2020 vastgesteld. Hierin is opgenomen wat de te verwachten investeringen op het kapitaalgoed riool voor de komende vijf jaar zijn. In het Waterplan Aalsmeer 2008-2015 (zie kapitaalgoed Water) zijn afspraken met de Hoogheemraadschappen opgenomen. Om het rioolstelsel en de capaciteit van de rioolwaterzuivering te ontlasten wordt er gestreefd naar een gescheiden stelsel. In 2018 wordt het GRP 2015-2020 tussentijds geëvalueerd. Verbeterpunten die hieruit voortkomen worden vanaf 2019 opgepakt.

Soort kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen bestaan uit vrij verval riolen, kolken, persleidingen, minigemalen, rioolgemalen, overstorten en uitstroomconstructies voor hemelwater. Er ligt drainage om grondwaterproblemen te voorkomen. Om een goed beeld te houden van de staat van het rioolstelsel vindt er éénmaal per 10 jaar een reiniging en inspectieronde plaats. De (elektro)technische installaties worden jaarlijks geïnspecteerd.

Water

Beleidskader

De waterplannen waarin de samenwerking en de afspraken met het hoogheemraadschap van Rijnland en het Waterschap AGV/Waternet waren vastgelegd zijn afgerond. Om ook voor de toekomst het watersysteem robuust genoeg te houden zijn nieuwe afspraken nodig. Hiervoor zal in 2018/2019 een bestuurlijke strategische agenda worden vastgesteld. In deze agenda geven de gemeente en het waterschap aan op welke onderwerpen en op welke wijze zal worden samengewerkt. Het gaat nadrukkelijk om een bestuurlijke agenda. De uitwerking van hetgeen bestuurlijk is geagendeerd wordt vervolgens uitgewerkt in bijvoorbeeld gezamenlijke onderzoeks- of uitvoeringsprojecten.

Er ligt dwingende regelgeving (Nationale Deltaplan) om bij veranderingen in de openbare ruimte klimaatadaptatie mee te nemen (2020) totdat de volledige gemeente klimaat adaptief is ingericht (2050). Dit betekent dat bij de inrichting van de openbare ruimte rekening wordt gehouden met de gevolgen van klimaatverandering, zoals extreme regenbuien en hittegolven.

De stresstest voor waterafvoer is in 2018 uitgevoerd. Op basis hiervan wordt in 2019 de implementatie van klimaatadaptatieve maatregelen bij de reconstructie van de openbare ruimte voortgezet.

Soort kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen bestaan uit watergangen, beschoeiing, kademuren en oevers.

Openbaar groen

Beleidskader

Uit het Meerjaren Investeringsplan Groen blijkt dat jaarlijks meer geld nodig zal zijn als (her)investering in het groen (excl. sportvelden) in Aalsmeer blijvend in stand moet worden gehouden. In het bijgestelde Uitvoeringsprogramma Buitenruimte is hierin voorzien voor 2018 en 2019. Voor de langere termijn wordt in 2018/2019 een renovatieplan opgesteld.

Soort kapitaalgoederen

Onder groen wordt verstaan: bomen, bosplantsoen, heesters, gazon, hagen, rozen en vaste planten.

Openbare verlichting

Beleidskader

De uitgangspunten voor het plaatsen of rooveren van openbare verlichting zijn vastgelegd in het beleidsplan openbare verlichting 2015-2019. Grotere renovaties worden indien mogelijk gecombineerd met groot wegonderhoud. Deze projecten zijn opgenomen in het Uitvoeringsprogramma Werken Buitenruimte Aalsmeer.

Soort kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen bestaan uit lichtpunten (lichtmasten en armaturen), voedingspunten en bekabeling.

Open lucht- en spelrecreatie

Speelplaatsen

Beleidskader

Het Uitvoeringsplan Spelen (2014-2017) vormt het beleidskader voor renovaties en herinrichting van de speelplaatsen in Aalsmeer. Hiermee wordt een kwaliteitsslag van speelplekken en een opwaardering van de Openbare Ruimte in Aalsmeer gemaakt waarbij de beschikbare middelen op maat worden ingezet. Deze projecten zijn opgenomen in het Uitvoeringsprogramma Werken Buitenruimte Aalsmeer.

Soort kapitaalgoederen

Op de speelplaatsen staan traditionele speeltoestellen zoals veerelementen en klimrekken, maar ook de trapveldjes maken onderdeel uit van de speelplaatsen.

De overige recreatieterreinen zijn opgenomen onder wegen en groen.

Verkeersregelinstallaties

Soort kapitaalgoederen

Verkeersregelinstallatie is de verzamelnaam voor alle materialen die samen de verkeerslichten op een kruising(encomplex) aansturen en bestaat uit een regelautomaat, detectielussen, masten/portalen, lampen/armaturen, kabels en software.

Ook de panelen van het Dynamisch ReizigersInformatieSysteem (DRIS-panelen) vallen onder verkeersinstallaties. Dit zijn de reizigersinformatiepanelen die op bushaltes staan en de werkelijke vertrektijden en actuele onregelmatigheden aangeven van de bussen op de betreffende halte.

De verkeersregelinstallaties gaan ongeveer 15 jaar mee, waarna vervanging plaatsvindt.

Gebouwen

Beleidskader

Met de in 2016 vastgestelde rapportage Maatschappelijk vastgoed Aalsmeer in hernieuwde balans is de beoogde omvang en samenstelling van de bouwvoorraad afgestemd op de erkende huisvestingsbehoefte van een aantal daarin met name genoemde partijen. Het effect hiervan is een substantiële vermindering van de gemeentelijke bouwvoorraad. In dat verband zijn in 2018 Roerdomplan 1 en 3 gesloopt en Baccarastraat 15 verkocht en is het de bedoeling dat in 2019 Parklaan 27 wordt verkocht, beide laatstgenoemde ten behoeve van herontwikkeling tot starterswoningen. Daartegenover is in 2018 het vernieuwde complex Markstraat 19 (Oude Veiling) in gebruik genomen, terwijl de renovatie van het gemeentehuis naar verwachting in 2019 zal worden voltooid.

Voor alle gebouwen in blijvend gemeentelijk beheer is een meerjarenonderhoudsplan (MOP) beschikbaar. Tot dusverre werd jaarlijks één derde van deze plannen geactualiseerd, zodat alle gebouwen iedere drie jaar worden opgenomen. De daarvoor gehanteerde systematiek ging uit van instandhouding van het bestaande op de meest kosteneffectieve manier. In 2017 is overgestapt op een systematiek die voldoet aan de NEN 2767, de huidige standaard op dit terrein. Deze systematiek is meer dan de tot dusverre gehanteerde gericht op sturing op een geëxpliciteerd onderhoudsniveau. Ook is het de bedoeling dat afwegingen rond duurzaamheid een plaats in de nieuwe systematiek krijgen. Naar verwachting zal de totale meerjarenonderhoudsplanung op basis van de nieuwe systematiek in het vierde kwartaal van 2018 beschikbaar zijn, zodat deze een rol kan spelen bij de jaarrekening 2018 (voorziening gebouwenonderhoud) en de begroting 2020.

Een bedrag ter hoogte van de 20-jaars gemiddelde MOP wordt jaarlijks gedoteerd aan de Voorziening onderhoud gebouwen. In 2018 betrof dit een bedrag van € 363.000 (exclusief 8% opslag voorbereiding en toezicht). Uitgaven komen ten laste van de voorziening. De toereikendheid van de voorziening wordt jaarlijks bij het opmaken van de jaarrekening aan de dan bekende gegevens getoetst.

Voor gebouwen waarvan een voortgezet gebruik is voorzien, worden jaarlijks de in het meerjarenonderhoudsplan opgenomen onderhoudsmaatregelen, mits deze ook bij nadere beoordeling onuitstelbaar blijken, uitgevoerd. Bij tijdige uitvoering wordt het ontstaan van achterstallig onderhoud voorkomen. Aan gebouwen die binnen afzienbare termijn worden afgestoten vindt onderhoud op een minimaal niveau plaats, zij het met inachtneming van de aan deze gebouwen te stellen gebruiks- en veiligheidseisen. Deze systematiek is middels de Notitie inzake onderhoud van gebouwen in Aalsmeer in het kader van de besluitvorming over de Lentenota 2015 gefiatteerd.

Beheer en onderhoud door derden

Beheer en onderhoud van een deel van de gemeentelijke gebouwen is belegd bij andere organisaties:

- ESA BV is met ingang van 2017 verantwoordelijk voor het beheer van alle binnen – en buitensportaccommodaties. Voor het planmatig onderhoud van de binnensportaccommodaties ontving ESA BV t/m 2018 een vaste onderhoudsbijdrage van de gemeente. Het is de bedoeling dat de afspraken daarover m.i.v. 2019 worden herzien. Het onderhoud van de buitensportaccommodaties maakt deel uit van de reguliere exploitatie daarvan.
- GPAG BV is verantwoordelijk voor het beheer van gebouwen binnen het eigen exploitatiegebied.
- Brede school De Mikado wordt beheerd door de beheerstichting De Mikado.

Leegstand en verhuur

Met de in 2016 vastgestelde rapportage Maatschappelijk vastgoed Aalsmeer in hernieuwde balans is de beoogde omvang en samenstelling van de gebouwvoorraad afgestemd op de erkende huisvestingsbehoefte van een aantal daarin met name genoemde partijen. In de tussentijd doet zich enige frictieleegstand voor, voor het merendeel in het kader van het leegmaken van panden vooruitlopend op sloop of verkoop.